

ANGELÄGET

2/2011

Information från Sveriges Släktforskarförbund till dess medlemsorganisationer

December 2011

Nystart för Gravstensinventeringen

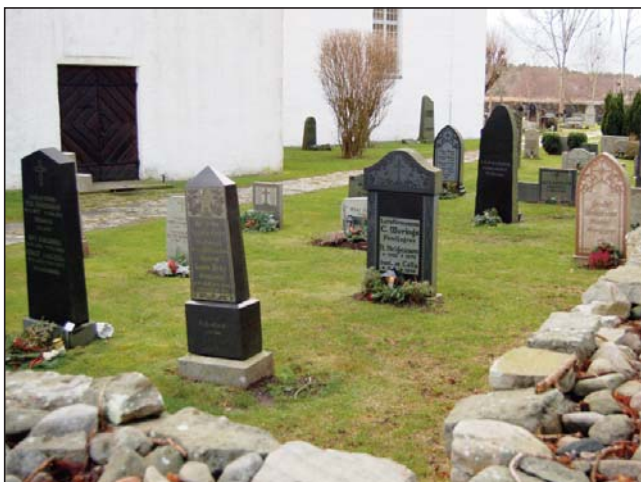
■ För några veckor sedan lanserade Sveriges Släktforskarförbund en ny sökbar databas på Rötter - Gravstensdatabasen.

Äntligen har det blivit möjligt att kunna presentera alla de inventeringar som så många föreningar och även enskilda har åstadkommit. Många eldsjälar har lagt ned mycket tid och intresse för att dokumentera "sin" kyrkogård. Det äldsta materialet är drygt 30 år gammalt. Totalt rör det sig om mer än 75 000 gravstenar varav många redan är borta. Personuppgifterna är många fler.

Fotograferingen av alla dokument och fotografier är nästan klart. Indexeringen som gör att man kan söka i materialet har påbörjats. Allt eftersom det arbetet blir färdigt kommer det att läggas in i databasen. Det arbetet är av engångskaraktär.

Dokumentera gravstenarna

Nu är det meningen att man själv registrerar det man har inventerat direkt i databasen. Anvisningar om hur man gör finns på Rötter – redan finns mer än 100 registrerare som registrerar sina inventeringar eller kanske bara enstaka gravstenar. Databasen växer sakta men säkert och kommer inom ett år med råge att ha passerat 100 000 gravstenar. På Rötter finns all information om hur man inventerar.

Material som inte går att använda

Som vi tidigare har berättat finns det en del material som tyvärr inte går att använda i den form som förbundet förfogar över. Flera föreningar har valt att skicka in fotostatkopior istället för original. Förhoppningsvis finns originalen kvar i föreningens ägo.

FORTSÄTTNING PÅ SID 3

Ett steg till...

Förening i utveckling

■ 2012 kommer Sveriges Släktforskarförbund att erbjuda alla föreningar att bredda sin kompetens i föreningsutveckling. Förbundet kommer att samarbeta med *Studieförbundet Vuxenskolan* för en proffsig och utvecklande kurshelg på 5-6 olika platser i Sverige för att bereda alla föreningar möjlighet att delta, från norr till söder utan att behöva åka alltför långt.

Alla föreningar kommer att beredas tre platser, vi vänder oss särskilt till ordföranden, sekreteraren och kassören i föreningen. Ordföranden är en nyckelperson i föreningen och ett särskilt utbildningspass kommer att vara för ordföranden.

Förbundet kommer att stå för alla kostnader, resor, övernattnig, förtäring och studiematerial.

Senast i januari kommer alla föreningar att få information om tid och plats för respektive region. Utbildningarna kommer att sträcka sig över hela 2012.

Förbundsstyrelsen hoppas att alla föreningar ska se värdet av en sådan här utbildning. Även om man arbetat ideellt i många år kan man behöva vässa sin kompetens. Omvärlden förändras hela tiden och det ideella arbetet med den. Inte minst gäller det att synas i det brus som ständigt omgärdar oss. Och därför blir det allt viktigare att föreningen utvecklas.

Förbundsstyrelsen

Kontaktuppgifter

STYRELSE

Barbro Stålheim
Förbundsordförande
 Svarvarvägen 15
 611 72 Stigtomta
 Tel 0763-49 65 18
barbro.stalheim@telia.com

Karl-Ingvar Ångström
vice ordförande
 Hemmansvägen 87
 871 53 Härnösand
 Tel 070-360 21 52
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Jan-Henrik Marinder
Ledamot
 Gräsberg, Faluvägen 234
 771 92 Ludvika
 Tel 0240-25115, 070-6657542
jh@marinder.se

Daniel Berglund
Ledamot
 Hängestensvägen 38
 421 67 Västra Frölunda
 Tel 070-524 40 88
daniel.zz.berglund@gmail.com

Annika Gylling
Ledamot
 Lilla Rävsmålavägen 12
 370 12 Hallabro
 Tel 0733-32 02 95
annika.gylling@bahnhof.se

Anna-Lena Andersson
Ledamot
 Granåsvägen 6 A
 468 33 Vargön
 Tel 0521-22 05 82
a-l.a@telia.com

Gunilla Didriksson
Ledamot
 Skidgränd 6
 711 31 Lindesberg
 Tel 0581-10917
gunilla.didriksson@telia.com

Anna Lövgren
Ledamot
 Box 61
 962 22 Jokkmokk
 Tel 0971-370 41
anna.lovgren@telia.com

Viktoria Jonasson
Ledamot
 Björkgatan 25
 507 32 Brämhult
 Tel. 033 - 24 15 50
viktoria.jonasson@sp.se

VALBEREDNING

Jan Nilsson
Valberedningens ordförande
 Lagerlöfs väg 14
 245 32 Staffanstorps
 Tel 046-25 57 88
jan@dissyd.se

REVISORER

Sture Bjelkåker, Linköping
Sammankallande
sture.bjelkaker@comhem.se

ANSTÄLLDA

Johanna Ekerstrand
Bokhandelsansvarig
 Tel 08-440 75 52
bokhandeln@genealogi.se

Nina Wikström
Webbutvecklare
 Tel 08-440 75 53
nina@genealogi.se

Therese Thorgersen
Webbredaktör
 Tel 08-440 75 57
therese@genealogi.se

Jorge Lintrup
Projektanställd
 Tel 08-440 75 55
j.lintrup@genealogi.se

Anna-Lena Hultman
Projektledare
 Lilleskogen, Hössna
 523 97 Ulricehamn
 Tel 0321-402 28
annalena@genealogi.se

Peter Petterson
Redaktör Släkthistoriskt Forum
 Box 707
 182 27 Täby
 Tel 070-766 10 51
peter.petterson@genealogi.se

Anderstorpsvägen 16, 171 54 Solna
 Tel 08 - 440 75 50 Fax 08 - 695 08 24

info@genealogi.se
www.genealogi.se

PlusGiro 15 86 22-1
 Bankgiro 462-8848

ANGELÄGET

ges ut av Sveriges Släktforskarförbund. Citat får göras om källan anges.

Ansvarig utgivare
Barbro Stålheim

Anmäl adressändring - gärna med epost - till Förbundskansliet i Stockholm.

ISSN 0284-6349

Släktforskningens dag 17 mars 2012

■ Släktforskningens dag är vår egen dag då vi vill visa alla dem som ännu inte börjat forska hur spännande det är hitta de egna rötterna. Det är det främsta syftet med dagen! Tema 2012 blir: *Släktforskning då, nu och i framtiden*.

Släktforskningens dag 2012 vill bjuda in till ett smörgåsbord av idéer för framtiden. Konsten att göra en släktbok, testa Dna-forskningens möjligheter, bevara gamla foton och handlingar eller andra sätt att bevara sin forskning, t ex göra en DVD skiva.

Och hur bevarar jag min forskning? *DIS Arkiv* kan t ex bevara forskningen för framtiden. I "testamentet" som man skriver där anger man vad man vill ska hända med forskningen när man själv inte är kvar. En svår men viktig fråga, men vet man inte kan man inte heller agera.

Man kan också berätta om hur tekniken alltmera tar plats hos släktforskaren, det kan inte minst vara ett sätt att locka yngre att börja släktforska, t ex att använda mobiltelefonen, smartphones, som hjälpme-

Släktforskandet genererar mycket material. Hur ska man spara och bevara? Nu och för framtiden.

del för fotografering och för att kunna skicka bilder med text direkt. I vissa telefoner kan man även ha sitt släktforskarprogram lätt tillgängligt.

Facebook erbjuder nya kontaktmöjligheter som många äldre släktforskare ännu inte provat på. Sociala medier tar alltmera plats hos oss. Som vanligt kommer affisch i god tid att finnas på Rötter att ladda ned.

Bli delaktig du också!

■ Sveriges Släktforskarförbund har nu fler stora projekt på gång. *Namn åt de döda*, *Gravstensinventeringen* och *Nationalitetsmatriklar* är registreringsprojekt som syftar till att skapa sökbara databaser till glädje för alla släktforskare.

Namn åt de döda är inne i slutfasen. 2012 blir ett år då dödboksregistreringarna 1901-1946 förhoppningsvis kommer att slutföras i alla återstående församlingar. Resultatet blir Sveriges dödbok version 6 som planeras komma ut 2013 eller 2014.

Gravstensinventeringen har just startat och det är fritt fram för var och en att inventera och själv registrera online. Den "gamla" gravstensinventeringen håller på att digitaliseras, men mycket arbete återstår med att skapa index så att allt blir sökbart.

Nationalitetsmatriklar från svenska konsulat utomlands håller på att indexeras och det arbetet har nått ungefär halva vägen mot målet.

Alla dessa registreringsprojekt är beroende av frivilliga arbetsinsatser. Det är mycket glädjande att många med stor entusiasm, noggrannhet och kunighet producerar tusentals efter tusentals med registerposter. Det som är bra kan emellertid bli ännu bättre! Vi söker därför fler volontärer som vill hjälpa oss med registreringsarbete. Ju fler som engagerar sig, desto snabbare blir databaserna tillgängliga för sökning. Bli delaktig du också!

Du hittar länkar till alla projekten på Rötter.

NYSTART FÖR GRAVSTENSINVENTERINGEN...

Fortsättning från sid 1

De föreningarna, eller personerna, kommer att kontaktas med en vädjan om att själva registrera originalen direkt i databasen. Det rör sig i de flesta fall om en liten arbetsinsats.

Extra viktigt nu!

Efter den tragiska olyckan på Bollebygds kyrkogård har alla kyrkogårdsförvaltningar undersökt stabiliteten på gravstenarna. De som har varit dåligt förankrade har man lagt ned på marken, det är gravrätts-innehavaren som ansvarar för gravstens säkerhet.

Nu finns det stor risk att många gravstenar inte kommer på plats igen, man kanske saknar gravrättsinnehavare, man vill inte betala för återställande etc. Och då hamnar gravstenen på gravstencilippen, i bästa fall ställs den mot kyrkogårdsmuren, i sämsta fall går den till stenkross.

Nystart av gravinventeringen

Planera gärna för en nystart av gravstensinventering i föreningens regi till våren och/eller som en sommaraktivitet i föreningen. Fina sommarkvällar passar bra till en sådan aktivitet.

Hjälp oss rädda gravstenarnas information till eftervärlden – det är ett unikt kulturarv som minner om en bygds historia.

Förbundsstyrelsen

Varthän? - Resor i tid och rum

■ Planeringen för Släktforskardagarna 2012 pågår för fullt. Hemsidan www.sfd2012.se publicerades för ett tag sedan och den kommer att fyllas på med information allt eftersom saker faller på plats. Hemsidan nås enklast via en banner på Rötter.

Släktforskardagarna genomförs på Högskolan som numera finns i det gamla regementsområdet. Arrangörer är föreningen *DIS MITT* i samarbete med *Sveriges Släktforskarförbund*. Projektledaren regionalt från *DIS MITT* heter *Claes Embäck*. Claes har samlat en projektgrupp som arbetar lokalt i Gävle med sina olika delar.

Vi ser också fram emot ett positivt samarbete med de andra föreningarna i närområdet, särskilt med *Gästriklands Genealogiska förening*, *Sällskapet Släktforskarna i Sandviken*, *Ockelbo Släktforskarförening* samt alldeles utanför länsgränsen, *Nordupplands släktforskare*.

Det är viktigt med en stark regional förankring när man genomför ett sådant här arrangemang.

Berättartävling

Vi samarbetar också med *Gefle Dagblad* om en berättartävling med släktforskartema. Läs mera om den på annan plats här i Angeläget eller på hemsidan.

En del föredragshållare är redan klara, invigningsprogrammet finns det en planering för och det går också bra att beställa monterplats för den som önskar sådan.

Vi samarbetar med *Gävle Arrangemang & Kongressbyrå* om monterbokningar, de hjälper även till med att boka boende. Kongressbyrån har reserverat ett stort antal rum för oss släktforskare.

Förslag på olika boende finns på hemsidan. Vi rekommenderar besökare att boka boende i mycket god tid då det samtidigt pågår ett större idrottsevenemang i Gävle.

Informationsmöte 11 februari

Lördagen den 11 februari genomförs ett informationsmöte i Gävle med start kl 11:00 på Hotell Winn

Släktforskardagarna 2012

Välkommen till Gävle
och Släktforskardagarna 24-26 augusti

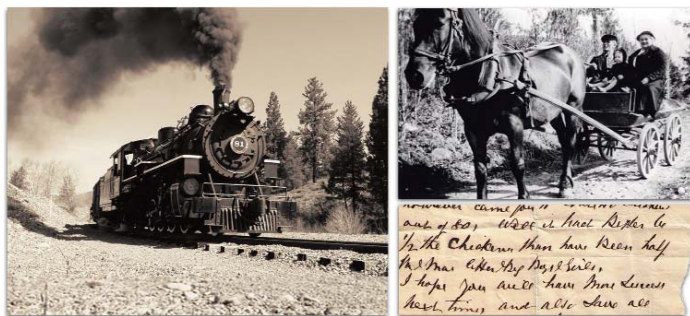
Släktforskardagarna 2012 kommer att äga rum i Gävle den 24-26 augusti.

Evenemanget tar plats i Högskolans lokaler - föreläsningar, utställningar och riksstämman.

Middagen med underhållning blir i Gasklockorna, ett nyskapat kulturområde i stadsdelen Brynäs.

Tema:

Varthän - Resor i tid och rum

Arrangörer är DIS MITT i samarbete med Sveriges Släktforskarförbund

För mer information - gå till: www.sfd2012.se

konferens. Ted Rosvall håller samtidigt ett föredrag med rubriken "Vadan och varthän - resor i tid och rum" - som anknyter till Släktforskardagarnas tema som handlar om att färdas. Alla intresserade önskas välkomna!

Släktforskardagarna 2013

Det börjar dessutom bli dags att planera för Släktforskardagarna 2013. Anmälan från hugade föreningar får gärna komma in så fort som möjligt. Ett sådant här arrangemang kräver mycket planering och förbundet finns för stöd och hjälp för den förening som åtar sig att arrangera. Hör av er!

Släktforskardagarna 2012

www.sfd2012.se

Kulturarvsportaler - något för oss?

■ Kulturarvsportaler – är det något för oss släktforskare? Svaret är JA – och det är nu viktigt att agera på lokal nivå!

Runt om i landet drivs Kulturarvsportaler länsvis i lite olika former och flera är under uppbyggnad. De flesta är grundade på ABM-samverkan, Arkiv-Bibliotek-Museum, och ofta är huvudmannen länsmuseum eller landsting. Det övergripande syftet med portalerna är att tillgängliggöra vårt kulturarv för allmänheten. Att samverka med alla institutioner och sektorer inom länet är ett motto.

Kan vi bidra?

Kan vi släktforskarföreningar bidra med något? Ja, absolut! Släktforskarföreningar bör ta kontakt med respektive portal för att tala om att föreningen finns! Det är inte alls säkert att man känner till föreningen.

För mindre föreningar som inte själva har någon hemsida kan kontaktuppgifter läggas in under släktforskning på portalen. Den förening som har en hemsida kan få en länk till sin sida på portalsidan.

En portal som lyft fram släktforskning är Kulturarv Östergötland, titta gärna på den sidan under släktforskning: www.kulturarvostergotland.se

Släktforskarföreningar kan på lokal nivå samverka och göra sitt material tillgängligt via portalen. Därigenom hjälper föreningen till att bygga upp intresset för släktforskning och visar inte minst att släktforskning tillhör kulturarvet.

Viktig fråga

Förbundsstyrelsen anser detta vara en viktig fråga för släktforskarrörelsen. Vi rekommenderar alla föreningar att ta kontakt och börja samverka! Hembildningsrörelsen är redan där, då bör vi också vara där, våra rörelser står inte långt från varandra.

Vilka län har portaler och vilka har hemsidor? På sidan Portalnätverk <http://abm.murberget.se/portalnatverk/deltagare.html> kan du se vilka portaler som finns idag. Flera är på gång att starta upp/omarbete sina hemsidor. Dessa kommer allteftersom läggas upp som länkar.

Portalerna har samarbete mellan varandra och det senaste resultatet som publicerats är *KulturarvsSÖK* som är ett projekt mellan Kulturarv Östergötland och Kulturarv Sydost. KulturarvsSÖK är en regional anpassning av informationen i den nationella webbservicen K-samsök. KulturarvsSÖK Sydost finns på www.kulturarvsydost.se

Kulturarvsportalernas verksamhet drivs också av frågan "vad vill brukarna ha?" och därför samordnas

ofta olika projekt som t.ex. digitalisering av olika material. Vi släktforskare har därför mycket att vinna på att söka samarbete med portalerna.

Vad kan man finna på portalerna?

Det skiljer sig något beroende på det geografiska läget. T.ex. Västarvet har andra samarbetspartners och forskningsbaser än portalen i Västernorrland.

Det är gratis att söka på portalerna och läsa i allt material. Några portaler har Nyhetsbrev som man kan abonnera på utan kostnad. Där får man info om kommande evenemang, t.ex. en ny utställning eller träffar.

Om man hittar något som man vill kopiera, ska man ta kontakt med respektive kontaktperson på portalerna - de finns alltid angivna på respektive hemsida.

Rötterbokhandeln uppdateras

■ Arbete pågår med att uppdatera Rötterbokhandeln. Det har varit en del brister och dem ska vi vid årsskiftet försöka att rätta till så att alla blir nöjda.

Många föreningar och enskilda kunder kommer att få nya kundnummer. Det gäller däremot inte de föreningar som redan har ett kundnummer som börjar på w (w står för webbokhandel).

Det kundnummer som respektive förening får ska sedan följa föreningen. Flyttar föreningen, byter kontaktperson etc. sker ändringen på kundnumret.

Nu behöver vi information från er!

Vi behöver ha ny information från alla föreningar för att kunna registrera det nya kundnumret med nödvändiga fakta - och det är bråttom:

- till vilken adress ska försändelser och fakturan skickas?
- till vilken mejladress ska vi skicka information om bokhandeln?
- glöm inte uppge vilken förening du meddelar oss om

Vänligen mejla informationen till bokhandeln@genealogi.se

Du kan naturligtvis också ringa till kansliet.

Hemsidesplatser åt medlemsföreningarna

■ På årsstämman behandlades motion 4 (se Angeläget 1/2011 sid 24) och stämmans beslut blev att betrakta motionen som besvarad i och med förbundsstyrelsens svar. Nu återstår att genomföra beslutet.

Förbundsstyrelsen erbjuder istället alla släktforskarföreningar, såväl lokala som regionala föreningar/förbund, att få en kostnadsfri hemsidesplats, på ett av förbundets avtalade webbhotell. De föreningar som vill utnyttja denna förmån kommer att få teckna ett avtal med förbundet. Denna lösning möjliggör att alla föreningar kan utveckla sina hemsidor efter fritt val. Alla föreningar kommer under hösten att få ett erbjudande att ta ställning till. En obligatorisk mall kommer att upprättas enligt motionens yrkande.

Vad är det vi vill ha?

Man kan tycka att detta är ganska enkelt, men som nybliven it-ansvarig i förbundet undrar jag vad vi - föreningarna och förbundet - vill uppnå? Det går lätt att ordna ett erbjudande om "hemsidesplats", men vad ska ingå? Ska det vara vandrarhem, lyxhotell eller något däremellan? Vilket värde kan förbundet tillföra ett normalt erbjudande från ett etablerat webbhotell - t ex erbjuder Loopia webbhotell för 83 kr/månad med ganska mycket funktionalitet. Deras konkurrenter har likvärdiga eller rentav bättre erbjudanden. Är det kostnadsfriheten som är det magiska ordet? Det är inget fel med det, men det är bra att veta det i så fall.

Webbenkät ska genomföras

Styrelsen har därför beslutat att vi ska börja med en webbenkät, plus diskussion i Förbundsforum, under december och första halvan av januari för att få reda på vad medlemsföreningarna förväntar sig för innehåll och värde i ett erbjudande. När den är genomförd kan vi gå ut med ett erbjudande under första kvartalet 2012. Det kanske då rentav går att ge ett erbjudande med olika nivåer för att passa föreningar med olika ambitionsnivåer.

Webbenkäten med information kommer att skickas separat till alla ordförande via mejl.

Eventuell serverflytt

Det kan dock vara så, att vi snart måste flytta de nuvarande "landskapsrötterna" till en egen server av drifttekniska skäl. Det innebär inte några större ändringar - gamla webbadresser kommer att fortsätta fungera. Vi kontaktar de berörda ansvariga direkt i ärendet.

Daniel Berglund, IT-ansvarig
daniel.berglund@genealogi.se

Anmäl dig redan nu till nästa studieledarkurs

■ Nästa utbildningstillfälle för att bli studieledare, eller fräscha upp dina kunskaper, blir i Hässleholm den 25-26 februari 2012. Det blir en grundkurs. Kursledare: Gunilla Didriksson och Anna-Lena Hultman.

Anmälan kan ske redan nu till
gunilla.didriksson@genealogi.se

Rötter hackat!

■ Som många nog har sett blev Rötter "hackat" under hösten. Aftonbladet uppgav den 26/10 att ett 50-tal svenska webplatser, däribland www.genealogi.se, alltså Rötter, hade haft intrång och att lösenord hade blivit stulna.

Det som har hänt, så vitt vi kan se, är att man under våren och sommaren flera gånger har lyckats ta sig in så att säga en bakväg på Rötter och lagt beslag på de krypterade lösenorden till Forskarkatalogen. (Man har använt en vanlig teknik som kallas sql-injektion.) Med de krypterade lösenorden som ingångsmaterial kan man sedan försöka gissa de riktiga lösenorden. Det finns datorprogram som gör sådant automatiskt och med en häpnadsväckande hastighet.

Vi vet med säkerhet att de krypterade lösenorden till Forskarkatalogen har publicerats på ett forum med många läsare (flashback.org). Vi vet inte om man dessutom har lyckats stjäla andra krypterade lösenord, t ex dem till Anbytarforum. Risken finns.

Det är värt att påpeka att det inte har sluppit ut några lösenord i klartext, utan bara krypterade lösenord, men dessa kan alltså användas för att försöka gissa de riktiga lösenorden.

Vad har vi gjort från Förbundets sida? Jo, vi har

1. bytt ut alla lösenord i Forskarkatalogen. Kontakta kansliet så får man hjälp att logga in igen.
2. gått igenom alla osäkra program på Rötter och lagt dem så att detta inte ska kunna hända igen. Det rör sig främst om de äldre databaserna i stil med Avrättade, Tillfällighetsfynd, med flera.

Vad bör du som läser detta göra?

1. byt dina lösenord på Rötter och Anbytarforum om du inte redan gjort det.
2. välj "bra" lösenord. Det ska vara rätt långt och så svårgissat som möjligt.
3. Använd inte samma lösenord på flera webplatser!

Daniel Berglund, IT-ansvarig
daniel.berglund@genealogi.se

Släktforskning för invandrare

■ Projektet fortskrider enligt de planer jag skissade upp tidigare. De "adopterade" grupperna, syrianer, kurder och spanskamerikaner, är igång som planerat men har hunnit olika långt.

Den syrianska gruppen i Örebro, som kommit igång första halvåret, har haft tre möten med mellan 10 och 25 deltagare. Självt har jag varit på plats dels under en planeringsträff på våren, då jag fick träffa *Håkan Henriksson* från Arkivcentrum i Örebro och *Anna Erdis* från Syrianska kulturföreningen i Örebro, vilket ledde till ett seminarium i början på augusti med cirka 25 deltagare. Denna träff har sedan följts upp med en träff i september, då även representanter från Örebro Släktforskare och DIS-Mitt deltog för att odla kontakterna, och en träff i mitten av november, även då med deltagande av representanter från Örebro Släktforskare. Träffarna kommer att fortsätta in på nästa år enligt planerna.

Nästa steg blir att försöka använda detta exempel för att uppmuntra släktforskningsträffar bland syrianer på annat håll, bl.a. Södertälje och Stockholm.

Kurder

Kurderna jag varit i kontakt med finns i Stockholm. Där ordnade vi ett gemensamt seminarium i början på oktober dit det kom ett femtontal personer. Det mötet kommer att följas upp med en uppföljare nu i december eller januari. Intresset för att hitta sina rötter var verkligen stort hos deltagarna, men det saknas ännu så länge erfarenhet av att använda de källor som står till buds. Lägg därtill det faktum att kurderna härstammar från fyra helt olika länder, med helt olika system för folkbokföring, och att de tillhör olika religiösa grupperingar.

Det som talar för att intresset ändå ska bestå och växa är att kurderna i Sverige har en stor intellektuell "elit" här i landet och att det ligger i deras intresse att förstärka sin etniska identitet, bl.a. genom släktforskning. De kontakter jag har fått hittills är värdefulla ur den synvinkeln.

Spansk-amerikansk grupp

Den tredje gruppen jag arbetar med är den spansk-amerikanska. Det är "hemmaplan" för mig, eftersom jag har personlig erfarenhet av att släktforska i Argentina, och därtill många kontakter med argentinska släktforskare som i sin tur har kontakter med andra spansk-amerikanska länder. Jag beräknar att gruppen, som jag träffat regelbundet, ett par gånger i månaden på senare tid, kommer att vara tillräckligt stor för att kunna bilda en egen förening redan första halvåret 2012.

Nu närmast fortsätter vi att träffas var 14 dag, men ett seminarium med representanter från FamilySearch (Skandinavien-chefen är från Argentina) är in-

planerat till månadsskiftet januari-februari, då förhoppningsvis i samarbete med det spanska Cervantesinstitutet här i Stockholm för att få större spridning bland spankstalanden.

En spansk-svensk folder är utarbetad och kopierad och sprids nu i flertalet bibliotek i Stockholmstrakten och bland de sociala kontaktnät gruppmemmarerna har. Många spansk-amerikaner är intresserade, men självklart måste tanken mogna hos dem innan de ansluter sig till gruppen.

Fler nationaliteter

Under arbetets gång har jag även träffat på andra personer av andra nationaliteter som visat intresse för släktforskning. Därför vet jag att fler grupper är möjliga att "adoptera" och börja arbeta med. Exempel på sådana är polacker, rumäner och greker, och om dessa aktiveras kan det finnas möjligheter att få EU-bidrag till projektet.

Den erfarenhet jag rönt under projektets gång är att det är viktigt att kunna erbjuda deltagarna något. Man kan inte upprätthålla en verksamhet utan att personerna kommer någon vart med sina undersökningar. Därför är det av högsta vikt att leta fram vad som eventuellt finns att tillgå på nätet, men också att upprätta en god kontakt med mormonerna och deras FamilySearch, som har många av de resurser som behövs för att släktforska i andra länder.

Att ta fram dessa resurser är tidsödande och arbetsamt, och det behövs en förståelse för att inte resultaten ploppar fram på en gång.

Joje Lintrup
j.lintrup@genealogi.se

The screenshot shows the Wiki-Rötter website interface. At the top left is the logo for 'SVENSKT SLÄKTFORSKARBIDRÅG' and 'WIKI-RÖTTER'. The main heading is 'Allmänna arkivschemat'. Below the heading is a diagram of a folder structure. The text discusses the history of archival schemes, mentioning the year 1903 and the work of Emil Hildebrand. It also mentions the separation between church and state archives in 2000-01-01. A sidebar on the left contains navigation links like 'Huvudsida', 'Skapa ny artikel', and 'Verktygslåda'. At the top right, there are search and user options.

Wiki-Rötter har fyllt ett år

■ Wiki-Rötter har nu existerat lite över ett år. På den tiden har antalet visningar varit fler än 800 000, och antalet användare ökat från "noll" till 263 personer. Dock är antalet aktiva användare bara ett femtontal ännu. Antalet artiklar är nu uppe i 885 stycken, men wikin har totalt över 2 000 sidor. Detta betyder att Wiki-Rötter ännu inte riktigt går på egna ben, utan måste underhållas rent redaktionellt. Självklart blir det också svårare och svårare att hitta ämnen för nya artiklar, eftersom varje gång det skrivs en ny artikel så blir ämnet "upptaget".

Att Wiki-Rötter blivit etablerat som "uppslagsverk" för släktforskare märks främst genom träffarna man får på Google. Finns "uppslagsordet" representerat i Wiki-Rötter, kommer det upp ganska högt på träfflistan. Det finns emellertid ett stort antal ämnen att ta itu med och som väntar på lämpliga författare/experter. Det handlar främst om "önskade artiklar" om kyrkans organisation, samt beskrivningar av landskap och län. Många av de önskade artiklarna är dock knutna till formulär (om t.ex. församlingar) som länkar till vissa kyrkokontrakt eller vissa landskap.

Jag personligen skulle vilja ha någon att bolla synpunkter med, för att Wiki-Rötter ska utvecklas bättre. Det skulle också vara bra om man kunde knyta några skribenter med specialkunskaper, som kunde fylla igen en del vita fält i wikin. Själv skulle jag vilja jobba mer med utlandsdelen av Wiki-Rötter, men den biten är komplicerad och tar tid att bearbeta. Man skulle behöva ta kontakt med släktforskarorganisationer i de länder som blir aktuella allteftersom, och se till att samla kunskap om hur man går till väga för att släktforska där.

Wiki-Rötter har på senare tid utsatts för en del "bus". Det rör sig om en ännu så länge relativt oförarglig form av vandalism i form av texter om dating som klippts in som egna artiklar. Vi har därför försökt att vidta åtgärder för att hindra detta, vilket gör det lite svårare att öppna användarkonto. Tyvärr har det inte gjort någon större effekt, utan "busarna" slinker in ändå. Någon skada på det inlagda materialet har vi inte märkt av, men det är förstås irriterande att vi inte riktigt blir kvitt dem.

Vi har också haft problem med ett par användare av typen "rättshaverister", som tidvis "stört", med ifrågasättanden och liknande. Vi försöker hantera dessa med tålmod, men även tålmodet har sina gränser. Ingen har ännu så länge blivit blockerad från Wiki-Rötter, vilket vi får betrakta som en framgång.

Joje Lintrup
j.lintrup@genealogi.se

Ordförande- och redaktörslistorna läggs ned

■ Googlegrupperna ordförandelistan och redaktörslistan läggs ned. Det meddelades redan på ordförandekonferensen i Norrköping i augusti till de ordföranden som var på plats där.

Anledningen är att det har varit omöjligt för oss att hålla listorna uppdaterade eftersom det tyvärr förekommer att medlemsföreningar underlåter att meddela ändringar i styrelserna och/eller ändringar av mejladresser.

Listorna har varit tänkta som ett diskussionsforum har tyvärr inte heller utvecklats som det varit tänkt. Diskussionerna har uteblivit med några få undantag.

Diskutera gärna vidare i Förbundsforum!

Glöm inte besvara enkäten!

■ I det kuvert med bl.a. stämmoprotokollet, som alla föreningar fick för några veckor sedan, fanns en enkät som vi gärna vill att alla föreningar besvarar. Det är viktigt att vi får veta vad ni tycker!

Har ni ännu inte skickat in den är vi tacksamma om ni vill göra det inom de närmaste veckorna.

Det går också bra att göra en pdf av blanketten och maila till info@genealogi.se

Rapport från senaste styrelsemötet

Rapport från förbundsstyrelsen senaste möte. Beslutspunkter:

- Förstärkning av ekonomifunktionen på kansliet med 50 % av en heltid
- Utredda och värdera behovet av ytterligare en projektledartjänst
- Beslut om föreningsutbildningar under 2012 - ett stort, men spännande projekt
- Ta fram broschyr om svensk släktforskning på engelska och på finska
- Ta fram broschyr om alla databaser till släktforskningens dag
- Utredda hur förbundet kan hjälpa till att marknadsföra alla föreningar lokalt – vilka verktyg behövs? En broschyr?
- Ta fram studieplan för hittills utgivna handböcker (och framtida). Finns många förslag på handböcker, men brist på författare.
- Begravda i Sverige vers 2
- Ramavtal med studieförbunden
- Normalstadgar för föreningar klara första kvartalet 2012
- Tillsätta en utredning om etikfrågor inom släktforskningen
- Utveckla presentationsprogrammet – en utvecklingsgrupp ska ev. tillsättas
- Tema för släktforskningens dag 2012
- Uppdaterad bokhandel (se annan plats i Angeläget)
- Årsutskicket till prenumeranter skickas med Släkthistoriskt Forum nr 5
- Släkthistoriskt Forum som behöver flera prenumeranter
- Släktforskardagarna 2012
- Berättartävlingen i samarbete med Gefle Dagblad
- Flera projekt har projektbeskrivningar, men resurser saknas att genomföra dem
- Rapport om bokhandeln
- Ekonomirapport – ekonomin är fortsatt mycket god. Medlemsavgiften för 2012 är oförändrad, dvs. 12 kr/medlem. Senast 31 januari 2012 ska alla föreningar ha meddelat det medlemsantal man hade vid årsskiftet 2011/2012

Övriga frågor som diskuterades:

- Framtidsgruppen – flera viktiga frågor
- Dataintranget
- Föreningarnas hemsidor och webbenkät
- Rötters vänner som fortsätter växa vilket är mycket positivt
- Namn åt de döda, konsultsarkiven som behöver flera volontärer
- Förslagsverksamheten – t ex den förnämliga Årsboken som för varje år tappar köpare

Säljer någon förening fortfarande Binglotter?

■ På den tiden det var mycket populärt att spela bingolotto, anslöt sig förbundet till Folkspel för att föreningar skulle kunna ha möjlighet att sälja bingo-lotter. Det var ett antal föreningar som arbetade med sådan försäljning.

Folkrörelsernas Samarbetsorgan för Spel- och Lotterifrågor ägs av 71 riksorganisationer och förbund, som tillsammans har cirka 5 miljoner medlemmar. Folkspel bildades 1989. Verksamheten kontrolleras av Lotteriinspektionen. Läs mera på www.folkspel.se
Produkterna som Folkspel arbetar med är: Bingolotto, Bingolottos julkalender, Sverigelotten och Sverigelotteriet.

Meddela oss om er förening arbetar med några av de här spelen. Hör vi inget överväger förbundet att under 2012 lämna Folkspel.

25 År 2011
Arkivens dolda skatter
– sök svaren i originalen

Sverige-Norge-mötet i Karlstad

■ Under en helg i oktober samlades ett 50-tal svenska och norska släktforskare i Sverige Amerika Centret i Karlstad. Ämnet för dagarna var gränsvandringen mellan Sverige och Norge eller mera korrekt mellan Värmland och Hedmark. Underrubriken för släktforskarmötet var "Skjulte skatter i arkivene".

Centret är först och främst inriktat mot svensk emigration till Amerika, bland annat håller de i tjänst/projektet Emiweb. De har också varit engagerade i projektet "Gränsvandring" vars syfte är att underlätta fortsatt släktforskning då anorna passerat den svensk-norska landsgränsen.

Finns i residenset

Sverige Amerika Centret ligger i residenset i Karlstad, en fantastisk byggnad där man varit mån om att bevara husets karaktär vid renovering. Lördagens program var digert med många duktiga och inspirerande föredragshållare. Man hade även tillgång till en del utställt material som var till salu.

Också på kvällen var det program och efter att vi skrudat oss i finkläderna intog vi en god middag i residenssalen. Mätta och nöjda kunde vi sedan sova vår skönhetsömn på Stadshotellet som ligger ett stenkast från residenset. Det var inte heller någon dålig byggnad - för den redan jugend-frälsta var hotellets trappuppgång en höjdpunkt.

På väg tillbaka till Centret på söndagen tog vi oss en titt på självaste "Sola i Karlstad", dvs. en staty av den servitris som gick under det epitetet. Förmiddagen förflöt med fler utmärkta föredrag och efter lunch hölls en paneldebatt med chans att diskutera släktforskarproblem/-frågor.

Och så var det dags att dra sig hemåt. Förutom våra nya kunskaper i vitt skilda ämnen har vi även knutit en del nya kontakter till släktforskare i vårt västra grannland. Med löfte om ett nytt svenskt/norskt möte år 2013 i Norge kunde vi dra oss var och en till sitt.

Nordmenn i Argentina

Lördagens föredrag inleddes av Knut Djupedal från Norsk Utvandremuseum och handlade om Nordmenn i Argentina.

– Norsk Utvandremuseum fick 1932 överta arkiven över norrmän i Argentina. 1905 var Argentina det rike land i världen och bl.a. ankom cirka 50 norska fartyg till hamnen i Buenos Aires varje dag.

Vid denna tid fick inte lutheraner bosätta sig i Argentina och den förste norrmän som bosatte sig där konverterade därför till katolisismen. Han hette Peder Christoffersen, född i Tönsberg 1845, emigrerade 1871 och fick namnet Don Pedro Christoffersen.

Han blev en mycket rik och mäktig man där och drev olika firmor, fabriker mm. Han finansierade också många olika projekt bl.a. Roald Amundsens expedition till sydpolen 1911.

Resandebyn på Snarsmon

Nästa i tur var Kristina Lindholm från Bohusläns museum vars föredrag handlade om Resandebyn på Snarsmon.

– Kristina berättade om projektet Snarsmon som pågick 2004 – 2008. Från cirka 1860 och 50 år framåt fanns det en plats 300 – 400 meter från norska gränsen som bl.a. kallades tattarbyn och där många resandefamiljer vistats. Första uppgiften om resande finns redan 1512 i svenska arkiv och 1525 i de norska. Under projektets gång intervjuades äldre personer som bott i närområdet och dessa kunde berätta väldigt mycket. Några resandefamiljer kontaktades också och bidrog med sin information/kunskap. Utgrävningar påbörjades i Snarsmon och man fann rester av både byggnader och övrig material som porslin, kokkärl mm.

Den skandinaviska resandekartan

Bodil Andersson från Østoldmuseene berättade om Den skandinaviska resandekartan – att söka resandefolkets kulturminnen.

– Bodil berättade att Snarsmon inte är unik som föreelse, det finns många platser/byar som varit en slags fast punkt för resande och deras familjer. Projektet samarbetar med tre resandefamiljer; två i Norge och en i Sverige, i arbetet med att försöka kartlägga så många platser som möjligt. Bodil försöker också klargöra varför många platser innehåller "tattar- skojare mm" som t.ex. Tattarekasen. En del fakta finns i Ortnamnsarkivet, Uppsala, som är sökbar på Internet. Även på Dialekt- ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg finns mycket fakta inom området.

Kilder till svensk-norsk familjeforskning

Kilder til svensk-norsk familjeforskning berättade Per-Øivind Sandberg om.

– I statsarkiven i Oslo och Halden finns mkt att hämta för de som forskar i Värmland, Dalsland och Bohuslän. Norska kyrkoböcker började föras ung. 1667, dop, vigsel och begravning. Först 1734 har alla präster kyrkböcker. Husförhörslängder, som i Sverige, finns inte i Norge. Inte heller skrevs alltid in- och utflyttade in i böckerna. Många barn blev döpta på "fel sida" gränsen ända fram till 1905.

Att söka i de norska kyrkoböckerna, fram till 1930, är gratis. Detta är bara en mycket liten rapport om allt som Per-Øivind berättade om.

Alternativa källor

Mathias Nilsson från Sverige Amerika Centret berättade om Alternativa källor till Gränsvandringen.

– EmiWeb är en sökbar tjänst som man kan köpa abonnemang hos. Där finns t.ex. dödsnotiser från svensk-amerikanska tidningar. En av de senaste digitaliserade baserna är Beväringars levnadsbeskrivningar. Det var Värmlands regemente som under åren 1902 – 1913 fick in beskrivningar från 6 315 inryckande män där de beskriver sina liv före militär-tjänsten.

Norska källor i Värmlandsarkiv

Thomas Kvarnbratt från Värmlandsarkiv hade Norska källor i Värmlandsarkiv.

– Thomas berättade om Arkivcentrum, Karlstads kommunarkiv och landstingets arkiv. Många äldre föreningar har sitt material här. Han berättade också om att man kan söka i Hamar och Oslos arkiv.

Svenskinvandringen till Norge

Odd Marthinsen från DIS-Østfold berättade om Svenskeinnvandringen til Østfold på 1800-tallet.

– De flesta svenskarna som kom till Norge på 1800-talet kom till Østfold. I slutet av 1800 var det ett möte om etablering av samarbete mellan Sverige – Danmark för att studera arbetsinvandring. Även Norge- Sverige och Sverige- Finland skulle studeras. Johannes Sivesind ledde utredningen som fick namnet "Den glömda invandringen". 1865 var det drygt 3 000 svenskar bosatta i Østfold och 1900 hade det ökat till ungefär 12 000. En tredjedel av hushållen i Borge hade någon som var svenskfödd. De största behoven av arbetskraft hade sågverken, tegelbruken och stenhuggerindustrin. De flesta av svenskarna kom från Dalsland och Bohuslän.

Skogsfinsk genealogi

Jan Myhrvold från Norsk Slektshistorisk Forening/Skogsfinsk Genealogi avslutade föredragen med ämnet Skogsfinsk genealogi – Grenseløs slektsforskning.

– Jan berättade att han 1993 började kartlägga unika källor, unikt innehåll och unika nya källor. Bl.a. gick han igenom Inhyesransakning Fryksdalen 1674, Finnemantalet år 1700 och Svenske- och finnemantal 1700 där även svenska invandrare fanns med. Jan har också kartlagt skogsfinska släktnamn i Skandinavien. Hans senaste projekt är att med hjälp av DNA koppla ihop släktnamn, platser mm.

Viktoria Jonasson och Anna Lövgren

Bilden överst: Sverige-Amerika centret finns i residenset.

Bilden nederst: Från paneldebatten

Viktigt om Rötterbokhandeln

KOMMISSIONSFÖRSÄLJNING

Förbundet erbjuder alla föreningar att köpa produkter från Rötterbokhandeln till rabatterat pris. Föreningen har en förlängd kredittid (90 dagar) samt har rätt att returnera det man inte har sålt inom tre månader. Köp över 1 800 kr är fraktfritt, men ev. returfrakt bekostas av föreningen.

Föreningen har på detta sätt möjlighet att förstärka sin föreningskassa. Föreningsmedlemmen som handlar sparar portokostnaden.

FÖRENINGSINLOGGNING

Adressen till bokhandeln är:
<http://genealogi.netrix.se>

På Bokhandelns förstasida hittar du inloggningen överst på sidan eller i rullistens vänstra sida under Bokhandel.

Här kan man välja att handla på tre olika sätt. Som ej medlem, som föreningsmedlem eller som förening. Föreningen väljer föreningsinloggning och får då tillgång till kommissions - eller föreningsprislistan.

För att kunna handla som förening måste föreningen ha ett unikt lösenord. Först som inloggad har man tillgång till prislistan.

Har föreningen inget lösenord klickar man på "Ny förening" och fyller i uppgifterna.

Förbundskansliet granskar och returnerar inloggningsuppgifterna till uppgiven adress.

Tänk på att ändra lösenordet om föreningen byter funktionär för inköp.

BESTÄLLNING

Vid kommissionsbeställning loggar man in med sitt lösenord i bokhandeln och beställer. Beställning kan

också mejlas till e-postadressen bokhandeln@genealogi.se Sedan ordnar kansliet resten och skickar paketet till föreningens adress.

FLERANVÄNDARLICENSER

Köper föreningen CD/DVD skiva för eget behov och planerar att använda skivan i flera datorer kan man numera beställa fleranvändarlicenser i Rötterbokhandeln. Ska skivan säljas vidare till företag, myndighet kontakta vårt kansli för hjälp.

Alla CD/DVD skivor omfattas av upphovsrätten. De får inte lånas ut.

REKLAMATION

Vid ev. reklamation, vänligen skicka ett mejl till bokhandeln@genealogi.se

NYHETER VARJE MÅNAD

Vi har ambitionen att kontinuerligt informera föreningarna om nyheter. Nästan varje fredag presenteras nyheter på www.genealogi.se

FUNDERINGAR

Finns det några funderingar om kommissionsförsäljning är ni naturligtvis välkomna att höra av er. Vi tar också gärna emot förslag på lämplig litteratur, så att både lokalt och nationellt utgivna böcker och CD-skivor får den spridning den förtjänar.

Bokhandelsansvarig på kansliet:
Johanna Ekerstrand
bokhandeln@genealogi.se

Bokhandelsansvarig i styrelsen:
Gunilla Didriksson
gunilla.didriksson@genealogi.se

Vår egen tidning - Släkthistoriskt Forum

Villkoren för dig som släktforskar har förändrats radikalt de senaste åren. Allt fler arkiv öppnas, allt mer material digitaliseras och blir tillgängligt via Internet. Nya datorprogram underlättar. Men, det är bara nya möjligheter som gör arbetet enklare. I grunden är kraven på metoder och källor desamma.

Följ med utvecklingen, läs hur andra har gjort, ta del av släktforskningsresultat och håll dig uppdaterad med hjälp av Släkthistoriskt Forum som fortfarande bara kostar 210 kr per år! Släkthistoriskt Forum kommer med 52 fullmatade sidor fem gånger per år.

Enklast är att prenumerera direkt i Rötterbokhandeln. Du kan förstås också kontakta vår prenumerations-tjänst, tel 0771-15 20 30 (lokalsamtal) mån-fre 9-14. Epost slaktforsk@prentjanst.se

Återigen dags för Osloresan

■ På eftermiddagen den 28 oktober bar det återigen iväg till Norge för årets DIS-dag med DIS Oslo/Akershus. Vädret visade sig från sin allra bästa sida och solen flödade in genom bilrutan när vi åkte mot den norska gränsen.

I år var styrkan från DIS-Väst något desarmerad, eftersom flera andra svenska arrangemang pågick samtidigt denna helg och det var bara Kristina Andersson som följde med i bilen.

Lördagen kom även den med vackert väder och det var många som tog sig upp på höjden till Riksarkivet. Dagens tema var "Kilder i Slektforskning". Arrangörerna kunde bjuda på inte mindre än fem föredrag och två minikurser, dels i slektforskning men också i "bruk av Arkivportalen och bestilling av arkivalier".

I hörnet vid trappan satt vi svenskar tillsammans som vanligt. Den svenska styrkan bestod i år av representanter från Ancestry med Geline, ArkivDigital, DIS-Väst och Sveriges Släktforskarförbund. Stundtals var trycket hårt av norska män och kvinnor som ville veta mer om hur de skulle hitta sina rötter i Sverige och hur de skulle kunna släktforska vidare i vårt land. Upptäckten av våra svenska kyrkböcker och då framförallt de svenska husförhörslängderna gav många aha-upplevelser.

Under denna släktforskardag hjälpte vi många släktforskare att hitta tillbaka över gränsen och förhoppningsvis kommer dessa att kontakta flera av förbundets medlemsföreningar för ytterligare handledning och vidare släktforskning i Sverige.

Anna-Lena Andersson

Radion gjorde reklam åt oss

■ Tendens i P1 hade i veckan före Allahelgonhelgen ett tema om gravstenar.

I ett av programmen deltog *Jan Henrik Marinder* från förbundsstyrelsen. Jan Henrik är f.d. kyrkogårdschef och fick i programmet möjlighet att förmedla släktforskarnas syn på hur våra gravstenar bör bevaras. Jan Henriks initierade kunskap om detta ämne är av stort värde för oss.

I samma program fick vi möjlighet att berätta om gravstensdatabasen som i samma vecka lanserades på Rötter. Och det ledde till att P4 Extra på söndagen ringde upp *Anna-Lena Hultman* som i direktsändning fick berätta om gravstensdatabasen.

Samma vecka hade Sydnytt ett inslag om gravstenar. En upprörd släktforskare som besökte en kyrkogård och där hittade en gravstentipp där man också kastat en toastol på gravstenarna vände sig till Sydnytt när hon kände att hon inte fick gehör hos kyrkorådet. Det avsnittet finns säkert att ta del av på Sydnytt hemsida.

Släktforskardagarna 2012

Anor från Gästrikland

– en berättartävling

Det sägs att en släktforskare alltid har något att berätta, många öden ryms i den minsta antavla. Därför utlyser vi en berättartävling inför Släktforskardagarna 2012 i Gävle.

Välkommen med din berättelse! Det du vill berätta från din forskning måste ha förankring någonstans i Gästrikland – det är det enda kravet!

Tävlingen sker i samarbete med Gefle Dagblad som kommer att publicera en del av de bidrag som kommer in under sommaren 2012. Du kan därför bli kontaktad av tidningen.

Minst fem bidrag kommer att premieras under middagen i Gasklockorna den 25 augusti. Alla berättelser kommer dessutom att samlas i ett häfte som tävlingsdeltagarna får som gåva. Ett häfte fullt med släkthistorier bara från Gästrikland!

Bidragen bör vara på ca två A4 sidor. Senast den 1 maj vill vi ha ditt bidrag via mejl till tavlingen@sfd2012.se

Läs mera om tävlingen på www.sfd2012.se

Gefle Dagblad

 Sveriges
Släktforskarförbund

Många besök och stor åtgång på material i Förbundets monter. Foto Hans Bjernevik

Lyckat deltagande i Seniorsmässan 2011

■ Seniorsmässan i Älvsjö har arrangerats i 16 år och hade i fjol drygt 8 000 besökare. Styrelsen för Sveriges Släktforskarförbund diskuterade om detta kunde vara en arena att nå ut till personer som är intresserade av att lära sig mer om släktforskning och hur det går till. Vi beslutade att delta!

Mässan pågick onsdag – fredag och hade utställare från vitt skilda områden. Reseföretag, pensionsföretag och teknikföretag var några områden som hade flera aktörer inom branschen. Det förekom bridge-turnering, föreläsningar, uppträdanden av t.ex. Lill-Babs och Janne Schaffer, modevisningar plus mycket mera.

Vårt huvudsyfte på mässan var att presentera släktforskning för ovetande eller nybörjare inom området. I förbundets monter hade vi dukat upp lämpligt material för nybörjare plus att vi kunde erbjuda sökning i en del av de CD-skivor som finns. Vi hade också möjlighet att skriva ut uppgifterna vi fann, vilket uppskattades av många besökare. Under dagarna förklarade vi hur man börjar släktforska och värdet av att gå en kurs hos någon lokal släktforskarförening eller hos ett studieförbund. Vi uppmanade också till att intervjua äldre släktingar och bekanta, samt att försöka få hjälp att identifiera gamla bilder och fotografier.

I vår monter fanns även DIS-Öst och GF, som två representanter för våra Stockholmsbaserade föreningar. Dels för att visa att förbundet just är ett övergripande förbund, men också för att kunna ge besökaren en direktkontakt i närområdet. De båda föreningarna hade tilldelats var sitt bord i var sin kortsida i montern. Föreningarna kunde komplettera

med att visa hur bl.a. Arkiv Digital fungerar och hur släktforskning i Stockholm går till. I några fall fick besökare ytterligare material med sig hem att börja sin släktforskning med och föreningarna hade också en liten försäljning av antavlor och program. Föreningarna fick flera nya medlemmar under dagarna.

Flera besökare trodde inte att det gick att släktforska då man kom från ett annat land, men även där kunde vi visa på dels föreningar som är specialiserade på vissa länder och dels på föreningar som har olika specialområden som t.ex. valloner, smeder och judar. Det blev många aha-upplevelser under dagarna!

Mässan i år hade 116 utställare och antalet besökare slog rekord, 11 724 betalande besökare, mest från Stockholmsområdet men många bussar anlände med besökare från landskapen runt Mälardalen! En ökning med 38% jämfört med 2010. Antalet besökare som hade passerkort är okänt men vi var många som jobbade på i alla montrar och många av de andra utställarna visade intresse för vår monter.

Med facit i hand visade det sig att beslutet att delta var rätt ur ett informationsperspektiv. Helt i linje med förbundets uppdrag, att sprida kunskap om släktforskning som vetenskap och ideell rörelse till det omgivande samhället.

Försäljningen var försumbar, men omsättningen på informationsmaterialet var överväldigande. Om bara 10% av alla besökare vi hjälpte börjar släktforska och gå med i någon lokal släktforskarförening så kommer det att bli många nya medlemmar/kursdeltagare i framtiden.

Förbundet utbildar kursledare

■ Den som idag leder en kurs i släktforskning bör inte bara ha goda kunskaper i ämnet släktforskning, utan även i olika datorprogram, digitalisering, hjälpmedel, källkritik mm.

Man skall inte bara kunna släktforska för egen del och med detta ställs också högre krav på kursledaren. Det är anledningen till att förbundet påbörjat utbildningar till kursledare och flera utbildningar kommer att genomföras.

Detta år har förbundet anordnat två kurser, en i Stockholm på kansliet i maj och en i mitten av november i Sundsvall. Tillsammans på dessa två kurser har det varit 36 stycken läraktiga, intresserade och vetgiriga deltagare. Kursens syfte är att man stegvis ger kunskaper om källmaterial och metoder för släktforskningens principer och förbättrar kunskaperna i att söka i digitaliserat material

I kursinnehållet ingår bland annat förbundet och dess organisation, de samarbetspartners som finns och vad förbundet gör för medlemsföreningarna och dess medlemmar. Vi talar om släktforskarens olika möjligheter att söka så att man på ett lätt och korrekt sätt skall hitta rätt person och födelseförsamling med de hjälpmedel som finns, t ex CD/DVD-skivor och olika nätbaserade program.

En del av kursinnehållet är kursledarens förhållningssätt till sina elever, föreningar och andra intressenter. Ämnena källhänvisning och källkritik ingår som en del av kursen, så att man som kursledare ska kunna värdera det källmaterial som normalt används. Vi lär också ut metodik och pedagogik, en mycket viktig del i utbildningen. För att få ett intyg på genomgången kurs måste man göra en hemupp-

gift samt skicka in den. Denna uppgift måste man ha fått godkänt på för att senare kunna gå en fortsättningskurs.

Målet med att utbilda studieledare i släktforskning är att dels öka tillgången på studieledare för att möta det stora intresse som finns för släktforskning, men också att säkerställa en god kvalitet på den utbildningen. Vi lägger stor vikt vid källkritik och källkritiska metoder.

Genom de kurser vi har haft har det framkommit många bra idéer som vi kan föra vidare till andra kurser. Det har på alla kurser varit många bra diskussioner som kan leda lärandet i släktforskning framåt.

Som kursledare kan man även ta del av Förbundets framförhandlade erbjudanden med Arkiv Digital och Riksarkivet SVAR. För 2012 är priset fortfarande 150 kr/10-veckors licensnyckel för SVAR:s abonnemang. Dessa kan enbart beställas direkt från SVAR:s kundtjänst av kursledaren. Abonnemanget är personligt och kan användas både hemma och i kurslokalen. Faktura skickas till anordnaren av kursen.

ArkivDigitals erbjudande är detsamma, för 150 kr per elev får kursdeltagarna tillgång till AD OnLine under 10 veckor. Abonnemanget är personligt och kan användas både hemma och i en eventuell kurslokal.

Anmälan sker av kursledaren och AD behöver uppgifter om elevens namn, postadress och e-post. Kursledaren får tillgång till AD OnLine fritt under kurstiden. AD skickar en gemensam faktura till arrangören. Efter kursen har eleven möjlighet att teckna ett årsabonnemang till ett rabatterat pris.

Gunilla Didriksson

Engagerade kursdelatarna i Sundsvall fotograferade av Sven-Olof Eriksson. Nedan kursledarna Anna-Lena Hultman (t.v) och Gunilla Didriksson.

Arkivera folkbokföringen!

■ För alla släktforskare är det välkänt att folkbokföringen flyttades från kyrkan till Skatteverket (SKV) den 1 juli 1991. Innehållsmässigt innebar flyttningen inte så mycket. Det mesta i personakterna fördes över till folkbokföringsdatabasen. Det var bara dödsorsak och yrke som togs bort. Dödsorsaker rapporteras nu till Socialstyrelsen.

Alla uppgifterna som fanns från början och som sedan har tillkommit finns nu i folkbokföringsdatabasen. Det innebär t ex att alla uppgifter för de personer som avled 1992 fortfarande finns med i databasen.

Släktforskarförbundet skrev i maj till Riksarkivet (RA) om arkivering av databaser som à jourhålls. Förbundet föreslog att RA låter utreda hur sådana databaser ska bevaras och arkiveras. Den för släktforskarna allra viktigaste à jourhållna databasen är folkbokföringsdatabasen.

Skatteverket håller på att se över hur underlaget till folkbokföringen kan gallras och har i juni lagt fram förslag för RA. Handläggaren på RA har sökt kontakt med släktforskarförbundet och vi träffade därför representanter för RA och SKV nyligen för att diskutera vad som bör göras.

Den 6 november 2011 skrev släktforskarförbundet så här till RA:

”Det är bra att inget av folkbokföringen sedan 1991 har gått förlorat. Men inget material tycks ha arkiverats hos RA. Även om hanteringen inom SKV säkerligen har hög säkerhet känns det inte bra att ingen arkivering utanför SKV har skett. Det är alldeles för viktiga uppgifter för att det skulle få finnas den minsta risk att något går förlorat.”

Det lär finnas ett förslag sedan länge hos departementet. Det är angeläget att RA och SKV gemensamt tar initiativ till att arkivering hos RA så snart som möjligt påbörjas. Denna fråga är så viktig så att den bör lösas innan underlag för folkbokföringen börjar på att gallras.”

I samma skrivelse föreslog Släktforskarförbundet att SKV i samråd med RA ska ta fram en sökmotor för uppgifterna i folkbokföringsdatabasen. Inledningsvis bör man utgå från den sökning som kan göras på de skivor som släktforskarförbundet och Riksarkivet/SVAR har tagit fram, t ex Sveriges befolkning.

Släktforskarförbundet kommer att bevaka fortsättningen på den här viktiga frågan.

Karl-Ingvar Ångström

Begravda i Sverige version 2

■ Ny version av den riksomfattande sammanställning av begravda på Sveriges kyrkogårdar är på gång.

Gensvaret från kyrkogårdsförvaltningarna inför den första versionen blev så stort att släktforskarförbundets styrelse hösten 2011 beslöt att ge ut en version 2. Erfarenheterna från den första ska naturligtvis vara vägledande i det arbetet. Projektet startade 1 november 2011 och kommer att resultera i en ny skiva färdig sommaren 2012. Den blir då kompletterad med de som avlidit sedan den förra kom ut. Förhoppningsvis kommer nu även de kyrkogårdsförvaltningar som tvekade inför den första versionen att delta.

Databasen kommer att presenteras i form av en DVD med liknande utseende och sökmöjligheter som *Sveriges dödbok* och den första versionen av *Begravda i Sverige*. Skillnaden mot *Sveriges dödbok* är dock att gravregistren ofta innehåller gravplatser inte bara från 1900- och 1800-talet utan kanske ännu längre bakåt i tiden. Det kommer dessutom att ingå kartor med möjlighet till utskrift av varje ingående begravningsplats, där sådana finns, så att det blir lättare för den som vill besöka en grav att hitta den.

Projektledare är som förra gången Carl Szabad. Läs mera på www.genealogi.se under Förbundsnytt